

Den næste Sag paa Dagsordenen var:

Fortsættelse af første Behandling af Forslag til Finanslov for Finansaaret fra 1. April 1904 til 31. Marts 1905.

Konseilspræsidenten (Deuntzer): Der synes jo fra alle Sider her i Salen at være stor Tilfredshed med Udfaldet af de sidste Folketingsvalg, og jeg skal ikke blande mig deri, men lade enhver nyde sin Glæde derover. Jeg vil blot tillade mig at gøre opmærksom paa, at man dog maa vogte sig for ved Beregningen af sin Sejr at komme ind paa et alt for usikkert Gebet. Der er saa meget mere Grund til at mane til Forsigtighed paa dette Omraade, som statistisk Bureau med anerkendelsesværdig Hurtighed har udsendt et lille Hæfte betitlet: Folketingsvalgene den 16de Juni 1903, hvor der netop gøres opmærksom paa forskellige Forhold i denne Retning, som turde være af Interesse. Bl. a. erklærer statistisk Bureau, at det næppe vil være heldigt og ikke muligt med nogenlunde Nøjagtighed efter de faktiske Oplysninger, der foreligge, at bygge en Beregning over de forskellige Partiers Styrke paa det Antal Vælgere, som ved de sidst stedfundne Folketingsvalg have stemt for de forskellige Partier. Imidlertid har jeg dog hørt, at flere Medlemmer have opstillet saadanne Beregninger, og jeg vil derfor tillade mig at bemærke, at disse Beregninger, efter hvad det statistiske Bureau oplyser, ikke ere og ikke kunne være nøjagtige — Bureauet opgiver Grundene dertil —, og som Følge deraf kunne de Slutninger, der ere byggede paa disse Beregninger, heller ikke være nøjagtige.

Naar man endvidere ud fra de Slutninger, man saaledes har bygget op, kommer til, at det kunde være ønskeligt at foretage en almindelig Omordning af Valgkredsene, tror jeg, man gaar meget for vidt og befinder sig paa ganske usikker Grund. Jeg har endogsaa hørt et enkelt æret Medlem tale om, at man skulde foretage en almindelig Omordning, saaledes, at hver Kreds kom til at indeholde mellem 20 og 25,000 Indbyggere. Dette byggede han paa de store Uligheder, der formentlig efter den nugældende Valgkredsordning fandtes mellem de forskellige Kredse. Jeg tror ikke, at det er rigtigt, og jeg tror, at naar man skred til en almindelig Omordning, maatte man tage mange Hensyn, og hvis man tog alle disse Hensyn i fornøden Grad, vil det sikkert vise sig, at den nuværende Ordning, naar man bortser fra de

enkelte Abnormiteter, som altid ville finde Sted, hvorledes man saa indretter Valgordningen, i det hele taget vil være tilfredsstillende. Jeg tør maaske fremhæve et Punkt, som ikke bør tabes af Sigte, og det er, at Valgkredsenes Størrelse fornuftigvis ikke bør bestemmes efter Indbyggernes Antal, men efter Vælgernes Antal i Kredsen. Det er aldeles klart. Naar man, for at sætte Sagen paa Spidsen, tænker sig, at en Kreds har 20,000 Indbyggere, hvoraf ingen, eller kun et meget ringe Antal som en 100 eller 200 ere Vælgere, vil denne Kreds ikke paa Grund af sit Indbyggerantal have Krav paa nogen Repræsentation. Det bør, naar man skal have et fornuftigt Grundlag, fortrinsvis eller i alt Fald i meget høj Grad være Vælgernes Antal i de forskellige Kredse, der er det bestemmende. Nu ville de Herrer maaske sige, at i det store og hele falder Indbyggerantallet proportionalt med Vælgerantallet. Og man kan til en vis Grad sige, at det er rigtigt, men det slaar langt fra til i alle Tilfælde. Jeg har gjort mig den Ulejlighed — i dette Tilfælde har det statistiske Bureau ikke vejledet mig — at samstille de forskellige Kredses Indbyggerantal og Vælgerantal og har da truffet saadanne Abnormiteter som, for at tage et Eksempel, at Københavns 7de Kreds har 20,796 Indbyggere og 2,778 Vælgere, efter hvad Bureauets lille Skrift angiver. Samtidig oplyser Hæftet, at Odense Amts 5te Valgkreds har 20,555 Indbyggere og 3,680 Vælgere; det vil altsaa sige, at denne Kreds, der har et noget mindre Antal Indbyggere end den førstnævnte, har næsten et Tusinde Vælgere flere. Jeg tror, at dette Eksempel vil være ret oplysende, som et Eksempel blandt flere, til at vise, at det efter al Rimelighed og Fornuft maa være Vælgerantallet i Kredsen og ikke Indbyggerantallet, hvorpaa det kommer an. Dette vilde være et Hensyn, som man maatte tage, naar man vilde skride til en almindelig Omordning af Valgkredsene. Man maatte endvidere betone, at mange geografiske Forhold maatte komme i Betragtning, særlig med Hensyn til Landkredsene. Man vil vist indrømme, at Landkredsene maa være noget mindre end Bykredsene, især af Hensyn til, at det i Landkredsene er forbundet med ulige større Besvær og Tidspilde baade at komme til at stemme og faa andre til at stemme end i Bykredsene. Det er i øvrigt et Faktum, som det statistiske Bureau oplyser. Endelig vil jeg gerne fremhæve, at, hvorledes man end omordner Valgkredsene, turde